

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

59. ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః - సుపార్శ్వవచనానువాదః

|| సుపార్శ్వవచనానువాదః ||

తతస్తదమృతాస్వాదం గృధ్రరాజేన భాషితమ్ |

నిశమ్య ముదితా హృష్టాస్తే వచః ప్లవగర్షభాః || 1 ||

జాంబవాన్ వానరశ్రేష్ఠః సహ సర్వైః ప్లవంగమైః |

భూతలాత్సహసోత్థాయ గృధ్రరాజమథాభ్రవీత్ || 2 ||

క్వ సీతా కేన వా దృష్టా కో వా హరతి మైథిలీమ్ |

తదాఖ్యాతు భవాన్ సర్వం గతిర్భవ వనౌకసామ్ || 3 ||

కో దాశరథిబాణానాం వజ్రవేగనిపాతినామ్ |

స్వయం లక్ష్మణముక్తానాం న చింతయతి విక్రమమ్ || 4 ||

స హలీన్ ప్రీతినంయుక్తాన్ సీతాశ్రుతినమాహితాన్ |

పునరాశ్వాసయన్ ప్రీత ఇదం వచనమబ్రవీత్ || 5 ||

శ్రూయతామిహ వైదేహ్య యథా మే హరణం శ్రుతమ్ |

యేన చాపి మమాఖ్యాతం యత్ర వాఽఽయతలోచనా || 6 ||

అహమస్మిన్ గిరౌ దుర్గే బహుయోజనమాయతే |

చిరాన్నిపతితో వృద్ధః క్షీణప్రాణపరాక్రమః || 7 ||

తం మామేవం గతం పుత్రః సుపార్శ్వ నామ నామతః |

ఆహారేణ యథాకాలం బిభర్తి పతతాం వరః || 8 ||

తీక్ష్ణకామాస్తు గంధర్వాస్తీక్ష్ణకోపా భుజంగమాః |

మృగాణాం తు భయం తీక్ష్ణం తతస్తీక్ష్ణక్షుధా వయమ్ || 9 ||

స కదాచిత్ క్షుధార్తస్య మమాహారాభికాంక్షిణః |

గతసూర్యేఽహని ప్రాప్తో మమ పుత్రో హ్యనామిషః || 10 ||

స మయా వృద్ధభావాచ్ఛ కోపాచ్ఛ పరిభర్తుతః |

క్షుత్పిపాసాపరితేన కుమారః పతతాం వరః || 11 ||

స మామాహారసంరోధాత్ పీడితః ప్రీతివర్ధనః |

అనుమాన్య యథాతత్త్వమిదం వచనమబ్రవీత్ || 12 ||

అహం తాత యథాకాలమామిషార్థి ఖమాప్లుతః |

మహేంద్రస్య గిరేర్ధ్వారమావృత్య చ సమాస్థితః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

59. ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః - సుషార్ఘవచనానువాదః

తతః సత్త్వసహస్రాణాం సాగరాంతరచారిణామ్ |
పంథానమేకోఽధ్యవసం సన్నిరోద్ధుమవాఙ్ముఖః || 14 ||

తత్ర కశ్చిన్తయా దృష్టః సూర్యోదయసమప్రభామ్ |
స్త్రియమాదాయ గచ్ఛన్ వై భిన్నాంజనచయోపమః || 15 ||

సోఽహమభ్యవహారార్థం తౌ దృష్ట్వా కృతనిశ్చయః |
తేన సామ్నా వినీతేన పంథానమభియాచితః || 16 ||

న హి సామోపపన్నానాం ప్రహర్తా విద్యతే క్వచిత్ |
నీచేష్యపి జనః కశ్చిత్కిమంగ బత మద్విధః || 17 ||

స యాతస్తేజసా వ్యోమ సంక్షిపన్నివ వేగతః |
అథాహం ఖచరైర్భూతైరభిగమ్య సభాజితః || 18 ||

దిష్ట్వా జీవసి తాతేతి హ్యబ్రువన్తాం మహర్షయః |
కథంచిత్ సకలత్రోఽసౌ గతస్తే స్వస్త్వసంశయమ్ || 19 ||

ఏవముక్తస్తతోఽహం తైః సిద్ధైః పరమశోభనైః |
స చ మే రావణో రాజా రక్షసాం ప్రతివేదితః || 20 ||

హరన్ దాశరథేర్భార్యాం రామస్య జనకాత్మజామ్ |
భ్రష్టాభరణకౌశేయాం శోకవేగపరాజితామ్ || 21 ||

రామలక్ష్మణయోర్నామ క్రోశంతీం ముక్తమూర్ధజామ్ |
ఏష కాలాత్యయస్తావదితి కాలవిదాం వరః || 22 ||

ఏతమర్థం సమగ్రం మే సుషార్ఘ్యః ప్రత్యవేదయత్ |
తచ్ఛ్రుత్వాఽపి హి మే బుద్ధిర్నాసీత్కాచిత్పరాక్రమే || 23 ||

అపక్షో హి కథం పక్షీ కర్త కించిదుపక్రమే |
యత్తు శక్యం మయా కర్తుం వాగ్బుద్ధిగుణవర్తినా || 24 ||

శ్రూయతాం తత్ప్రవక్ష్వామి భవతాం పౌరుషాశ్రయమ్ |
వాఙ్మతిభ్యాం తు సర్వేషాం కలిష్యామి ప్రియం హి వః || 25 ||

యద్ధి దాశరథేః కార్యం మమ తన్నాత్ర సంశయః |
తే భవంతో మతిశ్రేష్ఠా బలవంతో మనస్వినః || 26 ||

ప్రేషితాః కపిరాజేన దేవైరపి దురాసదాః |
రామలక్ష్మణబాణాశ్చ నిశితాః కంకపత్రిణః || 28 ||

వాల్మీకి రామాయణం- కిష్కింధకాండ

59. ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః - సుపార్శ్వవచనానువాదః

త్రయాణామపి లోకానాం పర్యాప్తాస్త్రాణనిగ్రహే |
కామం ఖలు దశగ్రీవంస్తేజోబలసమన్వితః || 28 ||

భవతాం తు సమర్థానాం న కించిదపి దుష్కరమ్ |
తదలం కాలసంగేన క్రియతాం బుద్ధినిశ్చయః |
న హి కర్తృసు సజ్జంతే బుద్ధిమంతో భవద్విధాః || 29 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే
ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః || 59 ||

www.sanatanadharm.com